

GMINA PIŁA

PL. St.Staszica 10

64-920 Piła

**Raport dotyczący wykonania
Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
i Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz efektów ich realizacji w Gminie Piła
w 2019 roku**

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2019 r. był kontynuacją działań profilaktycznych, edukacyjnych i terapeutycznych podejmowanych w latach poprzednich.

I. Zadania szczegółowe w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.

1. Funkcjonowanie świetlic socjoterapeutycznych.

W ramach Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych funkcjonowało 10 świetlic, które działały od poniedziałku do piątku. Do świetlic uczęszczało 160 dzieci.

Świetlice funkcjonowały przy: Szkole Podstawowej nr 1 z jednym oddziałem, Szkole Podstawowej nr 2 z jednym oddziałem, Szkole Podstawowej nr 3 z jednym oddziałem, Szkole Podstawowej nr 4 z jednym oddziałem, Szkole Podstawowej nr 5 z dwoma oddziałami, Szkole Podstawowej nr 6 z jednym oddziałem, Szkole Podstawowej nr 7 z jednym oddziałem, Szkole Podstawowej nr 11 z jednym oddziałem, Szkole Podstawowej nr 12 z jednym oddziałem.

Profilaktyczno- socjoterapeutyczny charakter świetlicy polegał na analizowaniu zaburzeń, deficytów osobowościowych i środowiskowych dzieci; udzielaniu pomocy pedagogicznej i socjoterapeutycznej; ochronie przed negatywnymi wpływami środowiska; hamowaniu zjawisk patologicznych; wyrównywaniu braków i deficytów szkolnych; rozwijaniu indywidualnych zdolności dzieci i wzmacnianiu ich pozytywnych cech poprzez stosowanie różnych form zajęć wyrównawczych, warsztatowych, socjoterapeutycznych oraz poprzez prace indywidualną, grupową, a także nawiązywanie kontaktu z rodzicami dziecka i włączanie ich do procesu wychowawczego.

2. Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych i socjoterapeutycznych wśród dzieci i młodzieży.

- a) zajęcia warsztatowe „*Podnoszenie poczucia własnej wartości, eliminowanie zachowań konfliktowych w grupie*”.

Efekty zajęć: uczniowie posiadają umiejętność samodzielnego, niezależnego oceniania sytuacji i konstruktywnego wyrażania opinii, posiadają tolerancję wobec innych osób.

W zajęciach uczestniczyli uczniowie szkół podstawowych:

klas II- 55 uczniów

klas III- 61 uczniów

klas IV- 21 uczniów

klas V- 79 uczniów

Łączna ilość uczniów uczestniczących w zajęciach- 216.

- b) program socjoterapeutyczny „**Umiem powiedzieć NIE narkotekom**”.

Efekty: uczniowie posiadają umiejętność asertywnego zachowania w sytuacjach trudnych, dokonują bilansu strat spowodowanych zażywaniem narkotyków.

W zajęciach uczestniczyło 11 uczniów klas VIII szkoły podstawowej.

- c) zajęcia profilaktyczne „**Bezpieczne i niebezpieczne dla zdrowia substancje**”.

Efekty: uczniowie posiadają podstawową wiedzę o narkotykach i zagrożeniach z nimi związanych.

W zajęciach uczestniczyli uczniowie szkół podstawowych:

klas I- 58 uczniów

klas II- 58 uczniów

klas III- 47 uczniów

klas IV- 35 uczniów

klas V- 112 uczniów

Łączna ilość uczniów uczestniczących w zajęciach- 310.

- d) zajęcia profilaktyczne „**Co robić żeby czuć się bezpiecznie**”.

Efekty: uczniowie posiadają umiejętności samodzielnego, niezależnego oceniania sytuacji, konstruktywnego wyrażania opinii, lepiej rozumieją siebie, lepiej radzą sobie z rozpoznawaniem i wyrażaniem uczuć i emocji.

W zajęciach uczestniczyli uczniowie szkół podstawowych:

klas I- 82 uczniów

klas II- 93 uczniów

klas III- 66 uczniów

klas IV- 183 uczniów

Łączna ilość uczniów uczestniczących w zajęciach- 424.

- e) zajęcia profilaktyczne „*Używki to fałszywki*”.

Efekty: uczniowie poznają konsekwencje zażywania narkotyków, poznają alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego poprzez rozwój zasobów własnych i rozwijanie własnych zainteresowań.

W zajęciach uczestniczyli uczniowie szkół podstawowych:

klas IV- 84 uczniów

klas V- 89 uczniów

klas VI- 63 uczniów

klas VII- 81 uczniów

Klas VIII- 42 uczniów

Łączna ilość uczniów uczestniczących w zajęciach- 359.

- f) konferencja dla uczniów szkół podstawowych „*Zagrożenia wynikające z zażywania środków odurzających*”.

Efekty: uczniowie mają wiedzę na temat konsekwencji psychospołecznych zażywania dopalaczy oraz umiejętność zachowania się w sytuacjach nakłaniania do zażywania środków odurzających.

W zajęciach uczestniczyli uczniowie szkół podstawowych, klas VI- VII.

Łączna ilość uczniów uczestniczących w zajęciach- 122.

- g) zajęcia profilaktyczne „*Panuję nad złością- agresji mówimy NIE*”.

Efekty: uczniowie posiadają przeciwdziałania zachowaniom agresywnym poprzez konstruktywne wyrażanie złości i budowanie atmosfery wzajemnego zaufania w grupie rówieśniczej.

W zajęciach uczestniczyli uczniowie szkół podstawowych:

klas I- 57 uczniów

klas II- 59 uczniów

klas III- 25 uczniów

klas IV- 84 uczniów

Łączna ilość uczniów uczestniczących w zajęciach- 225.

- h) zajęcia warsztatowe „*Narkotyki- ryzykowny wybór*”.

Efekty: uczniowie są świadomi swoich zasobów i mocnych stron, mają wgląd we własne funkcjonowanie w sferze emocjonalnej oraz mają świadomość jaki wpływ na własne funkcjonowanie ma zażywanie narkotyków.

W zajęciach uczestniczyli uczniowie szkół podstawowych:

klas VII- 57 uczniów

klas VIII- 59 uczniów

Łączna ilość uczniów uczestniczących w zajęciach- 116.

- i) konferencja dla uczniów szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych „**Problemy z narkotykami- rola mediów**”.

Efekty: uczniowie posiadają wiedzę, jak współczesne media kreują problematykę związaną z narkotykami; stają się krytyczni wobec informacji dotyczących narkotyków zamieszczanych w mediach. Uczniowie mają również wiedzę dotyczącą uzależnienia wynikającego z korzystania z mediów poza kontrolą (gry, portale, telefony komórkowe, gry hazardowe, cyberprzemoc, nękanie, pornografia, wymuszenia, e- narkotyki, dopalacze).

W zajęciach uczestniczyli uczniowie szkół podstawowych, klas V- VII- 109 uczniów oraz uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, klas I- III- 78 uczniów.

Łączna ilość uczniów uczestniczących w zajęciach- 187.

3. Zajęcia terapeutyczne, zajęcia warsztatowe spotkania psychoedukacyjne dla osób z problemem narkotykowym, alkoholowym i przemocy domowej.

Efekty: Uczestnicy zajęć utrwalają postawy abstynenckie, pogłębiają wiedzę na temat problematyki używania, nadużywania i uzależnienia od substancji psychoaktywnych, nabywają wgląd we własne funkcjonowanie, wzmacniają kompetencje rodzicielskie, zdobywają wiedzę na temat mechanizmów przemocy oraz funkcjonowania ofiary i sprawcy przemocy domowej, zdobywają wiedzę, gdzie należy szukać specjalistycznej pomocy.

Łączna ilość osób objętych programami: 234.

4. Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych wśród dorosłych (grupy zawodowe).

- a) zajęcia warsztatowe „*Rozmawiam zanim dziecko sięgnie po narkotyki*”.

W zajęciach udział wzięło 25 nauczycieli, pedagogów, pracowników PCPR.

Efekty: zdobycie wiedzy na temat problematyki zażywania narkotyków przez dzieci i młodzież, poznanie mechanizmów powodujących inicjację narkotykową, nabycie umiejętności właściwego kontaktu i rozmowy z dziećmi na temat problematyki narkotykowej.

- b) zajęcia warsztatowe „*Problem używania, nadużywania i uzależnienia od substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży. Podejście praktyczne- profilaktyka, terapia, leczenie*”.

W zajęciach udział wzięło 36 nauczycieli, pedagogów, pracowników sądu, pielęgniarek, pracowników pomocy społecznej.

Efekty: podniesienie i uzupełnienie praktycznych umiejętności w pracy z osobą z problemem narkotykowym, poszerzenie wiedzy na temat szeroko rozumianej problematyki leczenia i terapii osób uzależnionych od narkotyków.

- c) zajęcia warsztatowe „*Praca z klientem trudnym*”.

W zajęciach udział wzięło 9 pracowników Urzędu Miasta w Pile.

Efekty: nabycie umiejętności budowania relacji z klientami roszczeniowymi, agresywnymi i problemowymi.

- d) konferencja „*Przemoc seksualna wobec dzieci- identyfikacja, sposoby reagowania, formy pomocy, profilaktyka*”.

W konferencji udział wzięło 24 nauczycieli i pedagogów.

Efekty: zdobycie wiedzy na temat nadużyć seksualnych wobec dzieci, poszerzenie umiejętności dotyczących rozmowy z dzieckiem w oparciu o narzędzia (np. wywiad diagnozujący), poznanie procedur działających po ujawnieniu wykorzystywania dziecka.

5. Kolonie letnie dla dzieci ze środowisk zagrożonych i dotkniętych problemem alkoholowym i przemocy domowej.

Współorganizator: ZHP.

Ilość dzieci – 53.

6. Organizowanie i współorganizowanie imprez świątecznych, okolicznościowych, kulturalnych i profilaktycznych.

1. Zorganizowanie noworocznego spotkania trzeźwościowego, w którym udział wzięło **50 członków** Pilskiego Stowarzyszenia Klubu Abstynentów „Kotwica”.
2. Zorganizowanie karnawałowego balu trzeźwościowego dla członków Pilskiego Stowarzyszenia Klubu Abstynentów „Kotwica” i ich rodzin oraz zaprzyjaźnionych stowarzyszeń abstynenckich, w których wzięło udział **120 osób**.
3. Zorganizowanie, wspólnie z Pilskim Klubem Modelarzy warsztatów modelarskich, w których udział wzięło **30 osób**.
4. Zorganizowanie śniadania wielkanocnego i kolacji wigilijnej w Pilskim Stowarzyszeniu Klubie Abstynentów „Kotwica”, w którym udział wzięło **120 osób**.
5. Zorganizowanie śniadania wielkanocnego i kolacji wigilijnej w Pilskim Centrum Pomocy Bliźniemu „Monar- Markot”, w którym udział wzięło **197 osób**.
6. Zorganizowanie śniadania wielkanocnego i kolacji wigilijnej w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, w którym udział wzięło **75 mieszkańców**.
7. Zorganizowanie śniadania wielkanocnego i kolacji wigilijnej w Środowiskowym Domu Pomocy „Caritas”, w którym udział wzięło **50 podopiecznych**.
8. Zorganizowanie śniadania wielkanocnego, kolacji wigilijnej oraz uroczystego zakończenia roku szkolnego w świetlicach socjoterapeutycznych, w którym udział wzięło **160 dzieci**.
9. Zorganizowanie śniadania wielkanocnego i kolacji wigilijnej w Centrum Integracji Społecznej. W imprezach wzięło udział **50 osób**.
10. Zakup paczek świątecznych, które zostały wręczone podczas uroczystości świątecznych organizowanych w środowiskach udzielających wsparcia ofiarom

przemocy, osobom bezdomnym, dotkniętym problemem alkoholowym i narkotykowym.

Łącznie zakupiono **178 paczek**.

11. Zorganizowanie śniadania wielkanocnego i kolacji wigilijnej w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej. W imprezach udział wzięło **60 osób**.
12. Zorganizowanie Pikniku Rodzinnego z okazji Dnia Dziecka wspólnie z Pilskim Stowarzyszeniem Klubu Abstynentów „Kotwica”, w którym wzięło udział **70 osób**.
13. Zorganizowanie spotkania abstynenckiego w Ostrowcu dla członków Pilskiego Stowarzyszenia Klubu Abstynentów „Kotwica”, w którym udział wzięło **60 członków** Klubu oraz ich dzieci.
14. Zorganizowanie, wspólnie z Akcją Humanitarną „Życie”, „Dnia Nowej Szansy”, w którym wzięło udział **200 osób** uzależnionych od alkoholu.
15. Zorganizowanie imprezy sportowo-rekreacyjnej z okazji obchodów Dnia Dziecka przez Radę Osiedla „Górne”, w którym udział wzięło **600 dzieci**.
16. Zorganizowanie spektaklu teatralnego z elementami profilaktyki alkoholowej. W spektaklu udział wzięło **80 dzieci** z rodzin z problemem alkoholowym i przemocy domowej.
17. Organizacja, wspólnie z Zarządem Osiedla Motylewo, festynu „Powitanie lata”, w którym udział wzięło **80 osób** ze środowisk wymagających wsparcia w zakresie problematyki uzależnienia i przemocy domowej.
18. Zorganizowanie imprezy integracyjnej z okazji Dnia Dziecka wspólnie z zarządem Osiedla „Podlasie”, w której udział wzięło **100 osób**.
19. Zorganizowanie, wspólnie z Wielkopolskim Centrum Pomocy Bliźniemu „Monar-Markot” w Rożnowicach, obozu terapeutycznego dla **31 podopiecznych**.
20. Zorganizowanie wspólnie z ZHP „Dnia otwartego” na obozie harcerskim w Próchnówku, w którym udział wzięło **50 dzieci**.
21. Organizacja, wspólnie z OSP, imprezy sportowo-rekreacyjnej „Dętkospływ”, w której udział wzięło **40 mieszkańców** ze środowisk dysfunkcyjnych.
22. Zorganizowanie wycieczki do Kórnik i Poznania dla podopiecznych Pilskiego Centrum Pomocy Bliźniemu „Monar-Markot”, w której udział wzięło **21 podopiecznych**.
23. Zorganizowanie, wspólnie z Radą i Zarządem Osiedla Podlasie, imprezy integracyjnej „Zakończenie Lata” , w której wzięło udział **40 osób**.

24. Zorganizowanie, wspólnie z Komendą Powiatową Policji, akcji prewencyjnej „Narkotyki- nie, dziękuję!” skierowanej do młodzieży, w której udział wzięło **260 osób**.
25. Zorganizowanie, wspólnie z Centrum Integracji Społecznej, wycieczki do Wilna dla **15 podopiecznych**.
26. Zorganizowanie, wspólnie z Zarządem i Radą Osiedla Motylewo, Wieczoru Mikołajkowego, w którym wzięło udział **30 dzieci** ze środowisk z problemami uzależnień i przemocy domowej.

7. Działania Zespołu ds. Leczenia Odwykowego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Komisja odbyła 80 posiedzeń, na których rozpoznała 403 sprawy.

8. Dział Opieki nad Osobami Nietrzeźwymi Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Łącznie do Działu Opieki nad Osobami Nietrzeźwymi przyjęto **2 841** nietrzeźwych pacjentów, w tym:

- a) Mężczyzn- 2 567
- b) Kobiet- 271
- c) nieletnich chłopców- 2
- d) nieletnich dziewczynek- 1

Po raz pierwszy w OPiRPA przebywało 1 699 pacjentów, dwa razy w ciągu roku przebywało 393 pacjentów, natomiast 749 pacjentów przebywało w OPiRPA trzy i więcej razy.

Wiek pacjentów umieszczonych w OPiRPA przedstawiał się następująco:

- a) do 18 lat- 12 osób
- b) od 19 do 24 lat- 100 osób
- c) od 25 do 29 lat- 170 osób
- d) od 30 do 49 lat- 1 492 osób
- e) 50 i więcej lat - 1 067 osób

9. Konsultacje psychologiczne w zakresie problemów uzależnień i przemocy: 156.

10. Konsultacje specjalisty terapii uzależnień: 107.

11. Porady prawne: 43.

12. Terapia indywidualna dla sprawców i ofiar przemocy oraz osób z problemem uzależnień.

Planowane cele i efekty:

- a) realizacja indywidualnych celów stawianych w terapii oraz indywidualnych planów pracy terapeutycznej,
- b) zrozumienie systemów, w których się funkcjonuje,
- c) podniesienie komfortu życia,
- d) eliminowanie niepożądanych zachowań,
- e) wzrost wiary we własne możliwości, rozwój samoświadomości,
- f) nabycie umiejętności realizowania własnych potrzeb,
- g) zmiana negatywnych systemów wartości,
- h) poznanie własnych praw,
- i) wyjście z roli ofiary,
- j) redukcja problemów związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych,
- k) określanie nowych celów, realizacja pragnień.

Łączna ilość sesji terapeutycznych - 88, w których wzięło udział 11 osób.

13. Zakup i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych, informacyjnych (ulotki, publikacje, plakaty) w środowiskach szkolnych oraz w instytucjach zajmujących się szeroko rozumianą pracą na rzecz przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom.

14. Dotacja z budżetu na finansowanie zadań:

- a) *działalność samopomocowa na rzecz trzeźwych alkoholików i ich rodzin - klub abstynencki - zadanie realizowane przez Pilskie Stowarzyszenie Klubu Abstynentów „Kotwica” w Pile.*

Główne działania zrealizowane w ramach ww. zadania to terapia dla uzależnionych i współuzależnionych, spotkania terapeutyczne rodzin abstynenckich, grupa wsparcia, organizacja imprez rekreacyjnych i świątecznych.

b) prowadzenie terapii uzależnień oraz poradnictwa dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin jako przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu - zadanie realizowane przez Pilskie Centrum Pomocy Bliźniemu „Monar-Markot” w Pile.

Pomocą objęto ludzi bezdomnych i uzależnionych, którzy brali udział w terapii grupowej i indywidualnej.

II. Wnioski końcowe.

W 2019 r. w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podjęte działania zakładały przeciwdziałanie uzależnieniom od narkotyków i alkoholu oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Założenia realizowano między innymi poprzez propagowanie zdrowego stylu życia, zarówno w sferze psychicznej jak i fizycznej, rozwijanie umiejętności i kompetencji psychicznych takich jak m.in.:

- 1) Umiejętność komunikowania się.
- 2) Umiejętność asertywnego zachowania.
- 3) Rozwój samoświadomości.

4) Dostarczanie wiedzy na temat mechanizmu powstawania uzależnienia i mechanizmów przemocy.

- 5) Rozwój osobisty.

Strategia informacyjno- edukacyjna została skierowana nie tylko do dzieci i młodzieży uczącej się, ale także do dorosłych, celem umiejętnego rozpoznawania wczesnych sygnałów uzależnienia od substancji psychoaktywnych i alkoholu.

Uzyskane efekty na terenie gminy Piła to między innymi:

1) Stosowanie na szeroką skalę aktywnych, warsztatowych metod pracy z uczniami, prowadzenie szeroko zakrojonych działań profilaktycznych wpływających pozytywnie na świadomość uczniów związaną z zagrożeniami społecznymi.

2) Rozwój osobisty i zawodowy przedstawicieli takich środowisk jak: nauczyciele, pedagodzy, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, terapeuci itp. poprzez udział w zajęciach warsztatowych i konferencjach.

3) Zwiększenie troski o zdrowie psychiczne i fizyczne, propagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego, stworzenie dzieciom i osobom dorosłym możliwości rozwoju swych zainteresowań poprzez udział w różnych imprezach sportowych, kulturalnych, profilaktycznych, uroczystościach świątecznych, okolicznościowych.

4) Uwrażliwienie dorosłych na czynniki, które sprzyjają powstawaniu zachowań ryzykownych wśród młodzieży.

5) Skuteczna współpraca instytucji na terenie gminy Piła: Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ze szkołami, policją, strażą miejską, MOPS, CPR, sądem, PCPB „Monar- Markot”, Poradniami Odwykowymi, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną, Ośrodkiem Wsparcia itp.

Przyczyn narkomanii i alkoholizmu jest bardzo wiele. Są to czynniki nie tylko biologiczne i psychologiczne, ale także społeczne. Brak możliwości zaspokojenia różnego rodzaju potrzeb poznawczych i emocjonalnych, dysfunkcjonalność rodziny czy utrata pracy przekłada się na zwiększające się problemy natury społecznej. Pośród nich można wyróżnić zwiększającą się liczbę osób zażywających substancje psychoaktywne. Dlatego pomimo szeroko prowadzonych działań profilaktycznych, wskazany jest dalszy rozwój pracy środowiskowej w miejscach pobytu, pracy i nauki zagrożonej młodzieży.

Coraz bliższa współpraca pomiędzy podmiotami miasta, zaangażowanymi w przeciwdziałanie problemom narkotykowym i alkoholowym, daje podstawę do wyciągnięcia następujących wniosków odnośnie przyszłych działań:

1) Utrzymanie szeroko zakrojonych działań profilaktycznych, kierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych w ramach profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

2) Stała merytoryczna pomoc jednostkom edukacyjnym i wychowawczym w zakresie tworzenia programów profilaktycznych a także procedur interwencyjnych.

3) Rozwijanie i wzbogacanie działalności placówek wspomagających proces socjalizacyjny dzieci i młodzieży (świetlice socjoterapeutyczne).

4) Stałe zwiększanie dostępności i propagowanie działalności poradnianej, interwencyjnej i terapeutycznej dla mieszkańców Piły (terapeuci, policja, straż miejska, kuratorzy sądowi).

ZASTĘPCA PREZYDENTA

Krzysztof Szewc